

NEMZETBIZTONSÁGI SZAKSZOLGÁLAT
Szakértői Intézet
1399 Budapest 62. Pf.: 710/3

Ikt.sz.: 30700/0/18 374 /2018.

2.sz. pld.

*Tárgy: új kriminalisztikai
szakterületek jogszabályi
háttérének megteremtése*

Dr. Agárdi Tamás úr
Elnök

Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara

1242 Budapest 5.
Pf.: 498.

Tisztelt Elnök Úr!

Hivatkozva a MISZK Kriminalisztikai Szakmai Tagozat júniusi ülésén folytatott személyes beszélgetésünkre, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Szakértői Intézete a következő jogszabály módosító javaslatokat terjeszti Ön elé.

Módosítási javaslataink egy része a 9/2006. (II. 27.) IM rendelet (továbbiakban: Iszr.) mellett magával vonja a 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet módosítását is.

- *Az Iszr. 12. számú mellékletébe a gyakorlatban meglévő létjogosultságuk alapján kérjük felvenni az alábbi kriminalisztikai szakértői szakterületeket:*

10. kriminalisztikai nyelvészet	a) okleveles magyar nyelv és irodalom szakos bölcész vagy b) okleveles magyar nyelv és irodalom szakos bölcész és tanár vagy c) okleveles alkalmazott nyelvészet szakos bölcész vagy d) okleveles elméleti nyelvészet szakos bölcész
11. kriminalisztikai hangtechnikai szakértés	a) főiskolai vagy egyetemi alapképzésben szerzett mérnök informatikus, vagy b) egyetemi képzésben szerzett alkalmazott nyelvészet szakos bölcész, vagy c) okleveles villamosmérnök, vagy d) műszaki felsőoktatásban főiskolai vagy egyetemi alapképzésben szerzett végzettség
12. kriminalisztikai foto- és videotechnikai szakértés	a) műszaki felsőoktatásban főiskolai vagy egyetemi alapképzésben szerzett végzettség, vagy b) főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzésben szerzett

	végzettség és fényképész vagy videotechnikai szakképesítés
13. kriminalisztikai informatikai- és mobilkommunikációs eszköz szakértés	a) műszaki felsőoktatásban szerzett főiskolai vagy egyetemi végzettség vagy b) okleveles informatika szakos tanár vagy számítástechnika szakos tanár vagy c) informatika szakirányon végzett okleveles gazdaság-informatikus vagy d) okleveles alkalmazott matematikus vagy e) villamos mérnök vagy okleveles villamos mérnök vagy f) mérnök informatikus vagy okleveles mérnök informatikus

Indokolás: Az NBSZ Szakértői Intézetében évtizedek óta folyik kriminalisztikai nyelvész szakértői tevékenység, amelynek során a szakértők az Iszr. 8. sz. mellékletében nevesített, a kulturális területen lajstromba vett nyelvésztől alapvetően eltérő módszereket alkalmaznak.

A másik három szakértői ág ugyancsak a Szakértői Intézet által működtetett, speciális szaktudást, műszerezettséget, illetve vizsgálati módszereket igénylő szakterület, amelyek évek óta hatékonyan támogatják a bűnüldöző szervek munkáját és szakértelmükre egyre nagyobb az igény a kirendelő szervek részéről.

A hangtechnikai szakértői ág az elmúlt évtizedben jelentős változáson ment keresztül, fejlődtek az eszközök, a vizsgálati módszerek, új technológiák jelentek meg, különösen a beszélőazonosítás terén (ld. hangbiometria). Mivel a világ folyamatosan „digitalizálódik”, mérnöki szaktudást igénylő, egyre összetettebb eszközöket alkalmaznak a felhasználók, és összerosódnak a határok a telekommunikációs, az audioteknikai és a multimédiás (audiovizuális) alkalmazások (hardverek és szoftverek) között. Mindezek következtében szükségesnek tartjuk a képzési követelmények kibővítését és a felsőfokú végzettség alapkövetelményként történő meghatározását.

A technikai fejlődés, a bűnözés struktúrájának módosulása, és a büntetőeljárásban értékelhető bizonyítékok körének szélesedése, változása feltétlenül indokolja e szakterületek szerepeltetését.

- *Az Iszr. 12. sz. mellékletében javasolt módosítások a jogszabályok koherenciájának biztosítása érdekében indokoltá teszik az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet szövegszerű változtatását is. Itt az alábbiak szerepeltetését tartjuk szükségesnek a forenzikus botanikai vizsgálat (36.§) után folyamatosan beillesztve:*

„36/A.§ Kriminálisztikai nyelvész szakértői vizsgálat

(1) Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy a vizsgálatra küldött – kézírással, írógéppel, számítógéppel, ragasztással, betűsablonnal stb. készített – fenyegető, zsaroló, zaklató, rágalmozó, becsületsértő stb. szöveg (levél, e-mail, SMS, chat- és fórumbejegyzés, poszt, komment, IM (=Instant Messaging) keretében létrejövő szöveg stb.)

a) fogalmazója egy vagy több személy-e,

b) fogalmazója és kivitelezője ugyanazon személy-e (a szöveg diktált vagy másolt-e),

c) fogalmazó-szerzője milyen nemű, életkorú, iskolázottságú, műveltségű, anyanyelvű, nyelvi környezetű, születési, ill. lakóhelyű, motiváltságú, stb. személy,

d) torzított-e,
kriminalisztikai nyelvész szakértői vizsgálatot kell elvégezni.

(2) Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy több inkriminátum fogalmazó-szerzője ugyanaz a személy-e vagy az inkriminátum(ok) fogalmazó-szerzője azonos lehet-e egy konkrét személlyel (potenciális fogalmazó-szerző), akkor a spontán szövegminták és az inkriminátum(ok) összehasonlító nyelvész szakértői vizsgálatát kell elvégezni.

36/B.§ Kriminalisztikai hangtechnikai szakértői vizsgálat

Ha a szakkérdés

- beszéd alapján történő személyazonosság megállapítására,
- a hangfelvételen zaj- és torzítás-csökkentés elvégzésére, a beszédérthetőség növelésére,
- a hangfelvételen szereplő beszéd írásban – a hangtechnikai szakértői véleményben – történő rögzítésére,
- a hangfelvétel eredetiségének megállapítására, a manipuláció jeleinek felfedezésére,
- egyéb, a hangfelvétellel kapcsolatos szakértői feladat (konvertálás, másolás, háttérzaj-elemzés stb.) elvégzésére

irányul, kriminalisztikai hangtechnikai szakértői vizsgálatot kell elvégezni.

36/C.§ Kriminalisztikai foto-videotechnikai szakértői vizsgálat

Ha a szakkérdés

- analóg- és digitális foto-video anyagok információ-tartalmának értékelése, feldolgozása, képjavítása,
 - különféle speciális foto-video formátumok átalakítása, általános alkalmazásokkal elérhetővé tétele,
 - többkamerás biztonsági rendszerekkel folyamatában készült felvételekből egy bizonyos eseménysor kiemelése (demultiplexelés), esemény-detektálás, eseménysor térbeli és időbeli elemzése,
 - gépjárművek forgalmi rendszámának, egyedi és típusjellemzőinek megállapítása,
 - azonosításra alkalmas tárgyak egyedi sajátosságainak megállapítása,
 - személyazonosítás az emberi külső és egyéb ismérvek alapján, arc-összehasonlítás, egyedi jellemzők (pl. testmagasság) megállapítása,
 - foto- és video-felvételek eredetiségének, esetleges manipuláltságának elemzése,
- kriminalisztikai foto-videotechnikai szakértői vizsgálatot kell elvégezni.

37/D.§ Kriminalisztikai informatikai szakértés

Ha a szakkérdés

- az operációs rendszer adatai (dátum, idő, nyelv, szolgáltatások stb.),
- telepített és törölt szoftverek,
- törölt állományok helyreállítása,
- állományok metaadatai (a keletkezés, a módosítás és az utolsó hozzáférés dátuma, időpontja; a készítő felhasználói adatai; a formátumtípustól függő egyéb adatok stb.),
- az eszközök működési ideje (ki/bekapcsolás),
- a bejelentkezett felhasználói fiókok (nem: felhasználók!) azonosítói,
- eltárolt böngészési előzmények, elektronikus levelek kinyerése,
- szöveges üzenetküldési (chat) tartalom kinyerése naplóból,

– rosszindulatú szoftverek jelenléte, tevékenysége,
– kulcsszavak jelenléte, szinkronizált mobil eszközök adatai, kapcsolatlistái stb. megállapítása, elemzése, akkor kriminalisztikai informatikai szakértői vizsgálatot kell elvégezni.

37/E.§ *Kriminalisztikai mobilkommunikációs eszköz szakértés*

Ha a szakkérdés

- előfizetői SIM/UICC adatok (IMSI), készülékazonosító adatok (IMEI),
- hívásadatok (beérkezett, kimenő, nem fogadott stb.),
- telefonos és hálózati kapcsolatlisták,
- Wi-Fi, Bluetooth azonosító adatok (hálózatnevek, eszközpárosítás),
- geolokációs (GPS) adatok,
- az operációs rendszer adatai (dátum, idő, nyelv, szolgáltatások stb.),
- telepített és törölt szoftverek,
- törölt rövid szöveges üzenetek (SMS) helyreállítása,
- törölt állományok helyreállítása,
- állományok metaadatai (a keletkezés, a módosítás és az utolsó hozzáférés dátuma, időpontja; a készítő felhasználói adatai; a formátumtípustól függő egyéb adatok stb.),
- az eszközök működési ideje (ki/bekapcsolás)

megállapítása, elemzése, akkor kriminalisztikai mobilkommunikációs eszköz szakértői vizsgálatot kell elvégezni.

- *További pontosító-kiegészítő javaslataink szintén a 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelethez:*

„Forenzikus vegyész szakértői vizsgálat

22.§ (2) Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy

a) a lefoglalt anyag tartalmaz-e robbanóanyagot, pirotechnikai anyagot, vagy ezek prekursor vegyületeit,

b) [...] robbanóanyagot, pirotechnikai anyagot, vagy ezek prekursor vegyületeit,...

(3) Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy

a).....

b).....

c).....

d) az iratok egyes oldalain található festékanyag milyen fizikai, kémiai tulajdonságokkal rendelkezik, a festékanyagok kereszteződése esetén azok milyen sorrendben keletkeztek,

e).....

f) a vizsgált mintán kimutathatók-e robbanóanyagok, illetve pirotechnikai anyagok nyomai, maradványai

g) a vizsgált (ismeretlen) minta fő-, illetve releváns komponensként milyen kémiai anyagokat, vegyületeket tartalmaz,

a szakértőnek forenzikus vegyész szakértői vizsgálatot kell lefolytatnia.”

Végül egy gyakorlati problémát szeretnénk jelezni, amelynek megoldásához segítséget kérünk. A 31/2008. IRM rendelet 4. §-a szerint a szakértő szükséges esetben jogosult mintavételt végezni, amelynek helyéről és időpontjáról – a kirendelő szerv erre irányuló rendelkezése alapján – köteles értesíteni az eljárás mindazon résztvevőjét, akinek jelenlétét a jogszabályok kötelezővé vagy lehetővé teszik.

Az esetek többségében azonban a szakértőt kirendelő határozat nem tartalmazza ezeknek a személyeknek sem a nevét, sem az elérhetőségét, ezért a szakértő nem tud eleget tenni ennek a jogszabályi kötelezettségnek.

Köszönjük támogatását, illetve a lehetőséget, nagyon bízunk abban, hogy javaslataink, szövegszerű pontosításaink elfogadásra és a jogalkotási folyamatban beépítésre kerülnek.

Budapest, 2018. július 20.

Tisztelettel

Készült: 2 pld.-ban (2 lap)
Kapja: 1. sz. pld. Szakértői Intézet Adattár
2. sz pld. Címzett

